

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Ko-
rutarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 30 — Telefon
upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22-50
za en mesec Din 7-50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Za Macedonijo.

Nobena laž ne drži dolgo. Belgrajski velesrbski centralisti so se trudili, da utajijo slovenski in hrvatski narod, češ, da smo vsi eno, ne da bi se pri tem Srbi odrekli svoje narodnosti. Na ta način se hoče v naši državi, ki naj bi bila svobodna sporazumna državna zveza vseh v njej bivajočih narodov na podlagi demokracije, enakopravnosti in socialne pravičnosti, zagotoviti nadvlada enega samega naroda, pravzaprav ene klike, ki živi od zatiranja, gospodarskega izžemanja in zapostavljanja drugih.

To se je podrla najprej pri Hrvatih, ki so izprevideli, da se pod firmo narodnega edinstva gospodarsko izrabljajo in politično zapostavljajo ter hočejo podvreči nadvladi belgrajske porodice. Rekli so: Ne! In bodo tako dolgo vztrajali, dokler se država ne preosnuje na temelju sporazuma enakih z enakimi. Na isto stališče je pogrnala brezobzirnost režima tudi Slovenec. Danes se bje boj za svobodo, narodno in gospodarsko enakopravnost ter socialno pravičnost proti kliki, ki se smatra za osvajačca v državi SHS združenih dežel in narodov ter jih hoče popolnoma podvreči svojemu diktatu. Tako imamo kljub nasprotnemu zatrjevanju raznih Pribečevičev, Jovanovičev in Markovičev hrvatsko in slovensko vprašanje.

Zdaj pa imamo tudi še macedonsko vprašanje.

Macedonijo smatrajo belgrajski oblastniki istotako za podjarmljeno deželo. Pred Evropo jo predstavljajo za srbsko in njene prebivalce za pristne Srbe. Toda macedonsko prebivalstvo se od pamtiveka čuti za samosvoje, teži za avtonomijo, naj bo potem narodno opredeljeno, kakor so macedonski Bolgari, Grki in Albanci, ali pa samo versko opredeljeno. Zahtevo po samoopredelitvi in avtonomiji so Macedonci postavili že pred najmanj pol stoletjem in jo danes ponavljajo na vsaki evropski konferenci. Teža glasu belgrajski centralizem ne more zadušiti.

Macedonci bi se bili z državo spoprijaznili, da bi bili dobili pošteno, nepodkupljivo in pravično upravo. Bili bi gotovo zadovoljni, da je dobila naša država ustavo na široko avtonomistično-federalistični podlagi, ne pa vidovdanske centralistično velesrbsko ustavo. V tem slučaju bi v naši državi videli svojo osvoboditeljico od stoletnega suženjstva zdaj pod Bolgarijo, zdaj pod Srbijo, zdaj pod Grčijo.

Mesto tega je režim poslal v Macedonijo najslabše tipe kot okrajne načelnike, jo preplaval z žandariji, sam organiziral teroristične bande, vlada z batinanami, zatira politično življenje in tako muči in tlačí ljudstvo, da je celó belgrajsko časopisje vsak dan polno poročil in tožba o teh barbarskih razmerah.

Ni čuda, da so se Macedonci končno uprli korupciji, batinanju in nasilstvu. Režim je sklenil obsedno stanje, pošilja v Macedonijo polke vojaštva in preki sod bo vsemu svetu pričal, da v Jugoslaviji ni miru, zadovoljnosti in reda. Seveda ga tudi s prekim sodom ne bodo ustanovili. Pravica se ne da zadušiti z bajoneti, to naj si zapomnijo režimci v Belgradu in njihovi pomagači!

Veličasten katoliški shod.

V nedeljo, dne 2. t. m. se je vršil v Šmarju pri Jelšah katoliški shod za šmarško in rogaško dekanijo. Shod je pokazal moč katoliške misli med štajerskimi Slovenci. Prireditvi je prisostvovalo približno 15.000 ljudi. Zjutraj so zborovale mladinske organizacije, nato so vdeleženci v veličastnem sprevodu bdli proti cerkvi sv. Roka, kjer se je vršila služba božja. Cerkveni govor je imel na odru pred cerkvijo dr. Jerošek iz Maribora. Po službi božji se je začelo zborovanje, ki mu je predsedoval prof. Vreže. Govorila sta dr. M. Lavrenčič o pomenu katoličanstva v javnem življenju in prof. Vesenjak o krščanski šoli. Nato je nastopil dr. Korošec, ki je govoril o zmagovitosti krščanskih načel. V svojem govoru je napovedal, da se bomo katoličani nasproti državi obnašali tako, kakor se bo ona nasproti nam. Nadalje je naglasil, da kliče dolžnost organizirane

Spor med kraljem in vlado.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Razvoj spora, ki je nastal med vlado in kraljem, jasno kaže, da ne gre samo za pomilovanje atentatorja Stejića, temveč da je kralj porabil to priliko, da je mogel izraziti nezadovoljstvo

nad celokupno vlado Nikole Pašića. S tem svojim korakom je pričel pripravljati teren za novo politično kombinacijo. To prav dobro uvideva vlada in zato vstraja na svojem stališču, da se Stejić ne pomilosti.

Najstrožje odredbe proti macedonskim komitašem.

Nevarnost državljanske vojne.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Včeraj popoldne se je v parlamentu vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o odredbah proti bolgarskim komitašem. Vojni in notranji minister sta poročala o gibanju teh komitašev in podala sliko razmer v južni Srbiji in Macedoniji. Iz teh poročil teh dveh ministrov bi sledilo, da so se nekako po zimi pričeli komitaši organizirati in je bilo njihovo delo posvečeno predvsem poglobitvi lastne organizacije, zato jim naša vlada ni posvečala velike pozornosti. Sedaj, ko so se do dobra organizirali, so pričeli nastopati in stopili v akcijo. Stanje v teh krajih je po opisih obeh ministrov naravnost strašno in preti izbruhni državljanska vojna. Orožništvo in vojaštvo se sicer hrabro bori proti tem razbojnikom, vendar je njihovo število premalenkostno,

da bi mogli z uspehom nastopati proti njim. Ministrski svet je sklenil, da podvzame najstrožje korake in da proglasi obsedno stanje v vseh onih krajih, kjer se bodo pojavili komitaši. Dalje je sklenil, da se bo zakon o zaščiti države izvrševal na najbolj strogi način ter da pošlje v te ogrožene kraje dva polka vojaštva. Sploh se je ministrski svet postavil na stališče, da bo nastopal proti Bolgarom najenergičneje. Vojnemu ministru so bili dovoljeni posebni izredni krediti za vzdrževanje vojaštva, ki bo odpotano v te kraje. Dalje so bili dovoljeni vojnemu ministru še razni drugi krediti med temi 7 milijonov dinarjev za nabavo postelj in 3 milijone dinarjev za nabavo šivalnih strojev. Manjši krediti so bili dovoljeni tudi ministru za šume in rude.

Demisija dr. Žerjava sprejeta.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Na svoji večerajšnji seji je dem. klub konečno definitivno sprejel demisijo ministrov dr. Marinkovića in dr. Žerjava, vendar pa se še vedno ni mogel odločiti za njuna naslednika. Ma-

rinković je na seji zahteval, naj se ga takoj reši dolžnosti in da je pripravljen izvrševati ministrske posle samo še en dan. Med demokrate so mišljenja glede imenovanja Ljube Davidovića zelo podeljena.

Radi ameriškega posojila.

Belgrad, 4. junija. (Izv.) Zanimivo je, da je pričelo skoro vse amerikansko časopisje napadati državo SHS, čim so pričela pogajanja za posojilo. Med drugim piše to časopisje, da se nahaja Jugoslavija pred revolucijo in da so razmere skrajno napete. To pisanje očividno podpirajo Angleži, ker ni bilo posojilo najeto v Angliji, in tudi Italijani.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Včeraj je ministrski predsednik Nikola Pašić sprejel ameriškega poslanika in se z njim razgovarjal skoraj dve uri. Pašić je zahteval, da naj ameriška vlada dovoli izvoz dolarjev, dočim je ameriški poslanik zahteval garancij, da bo posojilo v parlamentu v resnici sprejeto.

Sokol na Hribcu.

Lep, prijazen hribeček pod Škotjo loko. Gori prijazen cerkva. Do nje vodi pot z vsemi postajami križevskega pota. — Malokdaj tako kot včeraj mi je poletel spomin tja gori, spomin nazaj na več nego dvakrat deset let. — In v duhu sem zrl tole sliko: Četa ponosnih Sokolov koraka po tej poti v cerkev do oltarja. Svečana služba božja se prične, in dva Sokola — sta li še med živimi? — dva Sokola, čast in dika poznejše generacije, strežeta mašniku pri sv. maši v polnem kroju. To je bilo takrat, ko je hodil Sokol še na Hribec, prijazen hribeček pod Škotjo loko. Takrat je bil Sokol drug, nego je danes.

Dovolite, gospod urednik, par vrstic temu spominu. Zakaj? Za to: Ko sva šla včeraj s prijateljem po naši ljubi Kravji dolini, srečala sva dvoje četic »nadebudne« mladine, cvetočih lic brez sraje in hlač ob zgodnji dopoldanski uri, korakajoče na telovadišče tik cerkve — na telovadišče — zgrajeno le v ta namen, da odvrča mladino od nje. Pa pravi prijatelj: Kaj meniš, kje je bila ta mladina pri maši? O, žalostna nam majka, ko pa pozitivno vem, da nikjer. Zato si res ne morem kaj, da bi se ne spominjal nazaj na tisto dobo, ko si je štel Sokol v čast, da je pri svojih izletih — dovolite mi spomin na Hribec, ki ga je čislal tudi gospod dr. Tavčar — storil prvi korak v cerkev. Danes ta Sokol ni več oni nekdanji Sokol, zato mu ljudstvo, naše pošteno ljudstvo po deželi obrača hrbet, le lju blja n-ljanski stariši so še toliko zarukani, da puščajo svojim otrokom zastrupljati nežna srca po tej kulturnobojni organizaciji pod vodstvom »pedagogo«, res dičnih vzgojevalcev mladine. O urbem venaleml! Toda o tem — o stariših — če mi bodele dovolili, gospod urednik, in o direktnem vplivanju šole na mladino radi Sokola, se oglasim še enkrat.

Agitiralte za »Novi čas«

Macedonsko vprašanje.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 1. julija.

Naša država s priključitvijo Macedonije ni znala rešiti macedonskega vprašanja. Namesto da bi bila poslala doli, če že ni imela apostolov in svetnikov, vsaj najboljše in najpoštenejše može, ki bi bili z večjo in rahlo roko skušali zaceliti globoke rane, ki so jih tamošnjemu prebivalstvu neusmiljeno sekala dolga desetletja, a posebno zadnje dobe, — je poslala nad to nesrečno pokrajino trope propadlih ljudi in surovih oboroženih krdel, ki so prinesli nad deželo nepopisno novo gorje. Morda so belgrajski državniki mislili, da bodo v Macedoniji z ognjem in mečem v par letih iztrebili vsako morebitno sled protivnosti nasproti novemu režimu, ne da bi za njihove metode zvedel ali se zanje brgal širši svet. Toda zelo so se ukanili in le dokazali, kako malo so dorasli na logam v novi državi.

Dne 18. m. m. je zboroval v Sofiji kongres macedonskih takimenovanih dobrodelnih društev. Predsednik izvršilnega odbora Zveze, g. Karandžulov, je v svojem poročilu pojasnjeval korake, ki jih je napravil odbor o priliki genovske konference. Na konferenco se je poslala spomenica o vprašanju etniških manjšin v Macedoniji. Spomenica se je izročila delegatom vseh dežel. Razen tega je odbor poslal v Genovo svojega tajnika Tomalevskega, da bi tamkaj branil macedonsko stvar. Tomalevsky svoje naloge ni zamenjal. Ko je jugoslovanski minister Kumanudi protestiral proti Čičerinovim izjavam glede zatiranja macedonskih in črnogorskih manjšin v Jugoslaviji, je naslovil Tomanovsky na Kumanudijo odprto pismo, v katerem je navedel močne podrobnosti o moralnih in fizičnih mukah, katerim so izpostavljeni prebivalci Macedonije, ki niso srbske narodnosti. To pismo se je fiskalo in razdelilo delegatom in časnikarjem iz inozemstva.

Dalje je poročal Karandžulov, da je odbor skušal doseči, da bi smel poslati lastnega zastopnika na kongres Društva narodov v Pragi, kar so pa politični oziri preprečili. Pač pa je macedonska Unija prejela uradno odločbo, da pošlje svoje zastopstvo na kongres Mirovne lige, ki se vrši 23. julija t. l. v Londonu.

Nato je dr. Rumenov podal predlog, da se med macedonskimi begunci priredi anketa, da se zbere potrebni podatki za kongres v Londonu.

Tako je poskrbljeno, da pridejo sramotni čini naše vlade in njenih hlapcev v Macedoniji pred internacionalni forum. Razen tega se je pa tudi bolgarska vlada sama — spričo zadnjih skupnih odredb Jugoslavije, Rumunije in Grčije — obrnila s pritožbo na Društvo narodov v Ženevi. In društveni svet je pritožbo vzel na znanje ter za 15. t. m. sklical sejo, na katero so pozvani zastopniki vseh prizadetih držav. Sedaj bomo videli, kako bo g. Pašić pred licem cele Evrope branil svoje macedonske metode in dokazal, da so povzročevalci nemirov v Macedoniji bolgarski četaši, ne pa morda njegovi valpti. Vse se zdi, da bo Evropa rešitev macedonskega vprašanja znova vzela sama v roke.

Današnja predborza.

Zagreb, 4. julija. (Izv.) Budimpešta 29.75, Berlin 78, Italija 14.85—14.90, London 1412, Newyork 309—310, Pariz 26.40—26.50, Praga 608, Dunaj 1.56, Švica 60.

Zürich, 4. julija. (Izv.) Pešta 0.475, Berlin 1.21, Italija 24.65, London 23.30, Newyork 526.50, Pariz 43.95, Praga 10.10, Dunaj 0.025, avstr. krone 0.0275, Sofija 3.40, Zagreb 1.625, Varšava 0.11, Holandsko 203.

Dunaj, 4. julija. (Izv.) Pešta 19.25, Berlin 48, Italija 1000, London 950, Newyork 21500, Pariz 1800, Praga 417, Švica 4150, Bukarešta 123.50, Zagreb 65, Varšava 4.35, Holandsko 8400.

Za stolce.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Med radikali in med demokrati je nastal hud spor radi zasedbe mest v državnem svetu. Med ministrskim svetom in med kraljem je prišlo do sporazuma, da imenuje kralj 6 članov, ostalih 18 pa vlada. Popolniti je namreč še 24 mest, dočim jih je 6 že zasedenih. Od teh naj bi dobili radikali in demokrati po 9 in muslimani ter samostojni po enega člana. S to razdelitvijo pa niso zadovoljni demokrati, ki pravijo, da imajo radikali že med temi člani 4 svoje pristaše in morajo zato demokrati dobiti pri sedanjih razdelitvi več članov. S tem niso zadovoljni radikali in je prav težko, da bi pristali na demokratski predlog.

Narodna skupščina.

Belgrad, 3. julija. Otvoritev današnje seje se je vsled malomarnosti večinskih poslancev zavlekla za celi dve uri. Opozicija je odločno protestirala. Ko so posamezni ministri podali odgovore na nekatere interpelacije, je skupščina vzela v pretres poročilo o izpremembah in popopnilih civilnopravnega reda, tičočih se odredb za časa sodnih počitnic. Pri glasovanju je bil zakonski načrt s 157 proti 16 glasovom sprejet.

Politični dogodki.

+ Naivni so gospodje okoli »Jutra«.

Ker je »Jugoslavija« pod svojo novo firmo proglasila, da smo Slovenci samosvoj narod kakor so Srbi samosvoj narod in kakor so Hrvati samosvoj narod, se »Jutro« zelo razburja in dostavlja: »To je celo več nego si upajo trditi naši klerikalci«. Na bodite vendar smešni, dragi prijatelji. To je čisto samo po sebi umevno, da smo Slovenci samosvoj narod. Prvič vsi to čutimo, od malega šolarčka, ki se platno prodaja, pa do rektorja ljubljanske univerze, to tudi mi vsi hočemo biti in se nečemo niti s Srbi niti s Hrvati zlititi skupaj, ampak ostati, kar smo, in se še bolj kot Slovenci razviti. Zato tudi zahtevamo čim večjo samostojnost, da ne bodo ne Srbi ne Hrvati nad nami komandirali. Kdo neki govori, mi smo »slovensko pleme«? Srbom še v glavo ne pade, da bi se imenovali »pleme«. Če bi kdo rekel »hrvatsko pleme«, bi se mu krave smejale. Mi smo se združili v eno jugoslovansko državo, nismo pa postali kak nov jugoslovanski narod niti sprejeli nov poseben jugoslovanski jezik, ker to sploh ne eksistira razum v par zmešanih slovenskih demokratičnih glavah. Naše edinstvo je demokratično državno edinstvo, h kateremu spadajo tudi Bolgari, ki tudi ne bodo nehalo biti Bolgari, ko se pridružijo jugoslovanski državi. Mi res ne vemo, odkod je »Jutro« vzelo, da si »klerikalci« tega ne upajo povedati... Mi smo od nekdaj to rekli, da hočemo biti in ostati, kar smo, in da smo stvorili eno državo, v kateri hočemo biti priznani kot samosvoj narod, enakopraven srbskemu in hrvatskemu in svobodni, ki mu ne bodo ne Srbi ne Hrvati diktirali svoje volje.

Dnevni dogodki.

— Sv. oče se zahvaljuje za zbirko v pomoč stradalajočim v Rusiji. Lansko leto je ljubljanski g. knezoškof dr. Jeglič odredil pobiranje darov za stradalajoče v Rusiji po vseh cerkvah ljubljanske škofije. Denar slovenskih katoličanov je g. knezoškof poslal apostolskemu nunciju v Belgradu, ki je vsoto že odposlal dalje. Sedaj je g. knezoškof prejel iz Rima od papeževega državnega tajnika sledeče pismo: »Presvetli in prečastni gospod! Dobrotni darovi, ki ste jih, presvetli in prečastni gospod, poslali po apostolski nuncijaturi v Belgradu nesrečni Rusiji v pomoč, bodo prinesli kruha lačnim, obleke nagim, a so že donesli sladko zadoščenje in veliko veselje srcu Njega, ki je za Benediktom XV. blaženega spomina dedoval najvišjo službo, dedoval pa tudi globoko usmiljenje in neizčrpno ljubezen. Hvaležen za plemenito delo krščanske solidarnosti, ki je bednim v pomoč, a obenem pred narodom druge verske izpovedi v visoko čast katoliški Cerkvi uprav v oni reči, ki je zanj najplešča in najdragocenejša, — v ljubezni Jezusa Kristusa, — se sv. oče srčno zahvaljuje vsem, ki so prispevali za blagi namen in v poročilo blagoslova iz nebes podeli vsem s posebnim veseljem in z očetovsko dobrohotnostjo apostolski blagoslov. S čuvstvi resničnega in odličnega spoštovanja sem, presvetli in prečastiti gospod, Vaš služabnik Peter kardinal Gaspari.«

— Položnice smo poslali vsem, ki še nimajo plačane naročnine do konca junija. Poslužite se istih takoj, sicer ustavimo list s 15. t. m.

— Utonil je v Blejskem jezeru pred čemi lastnih staršev abiturient Miško Kopač, sin poslanca Kopača.

— Strašne posledice stekline. Na Forminu pri Sv. Marjeti je pretekli teden od pasje stekline podivjal posestnik Peter Plohl. Morali so ga zvezati in odpeljati. Ugriznil ga je pred šestimi tedni domači pes. Tudi cela rodina je morala na opazovanje. Hišo so žandarji uradno zapečatili, dokler se ne vrne rodina. Dobri znanci in sosedje oskrbujejo polje in ži-vino. Nesrečni Plohl skoraj gotovo ne bo ozdravel, ker je prepozno.

— Znižanje delavskih mezd na Češko-slovaškem. Generalna komisija za ure-ditev delavskih plač v Bratislavi je te dni sklenila, da se znižajo plače kovinarskemu delavstvu za 7%, to pa le v slučaju, ako presega tedenska plača 200 kron.

— Splošna stavka tiskarjev v Berlinu. Berlin, 3. jul. (Izv.) Zaradi splošne stavke tiskarjev danes zjutraj ni izšel noben list. Izšel je le en list s poročili, ki ga iz-da komisija strokovnih organizacij. List objavlja program demonstracije, ki se vrši v torek popoldne. Ta program so se-stavile strokovne organizacije in vse tri berlinske socialistične stranke. Ta mani-festacija bo tokrat v zapadnem delu Ber-lina.

— Železniška nesreča v Ameriki. Na železniški progi Philadelphia—Reading se je pripetila velika železniška nesreča. Brzo-vlak je z brzino 110 kilometrov na uro za-vozil na premikalni tir in zadel z vso silo v tovorni vlak. Devet oseb je bilo ubitih, 75 pa težko ranjenih.

— Hajduški davki. Oblasti razpisujejo velike svote na žive in mrtve glave haj-dukov, hajduki so pa začeli sedaj ocenje-vati in obdačevati cele vasi. Po poročilu belgrajskih listov so se pojavili taki haj-duki v kolubarskem srezu v Srbiji ter po-slali daruvarski občini pismo, kjer pravijo, da so se po vsestranskem premišljevanju odločili obsoditi občino na plačilo 108.000 dinarjev. Da se občina ne bi mučila z raz-deljevanjem tega »davka«, so ga hajduki sami razdelili ter določili, koliko odpade na razne občinarje. Hajduško »naredbo« je podpisal neki Tihomir Stojković s pristav-kom: »mi smo blizu«.

— Vprašanje vojaške službene dobe na Francoskem. V francoskem parlamentu se še vedno vrši boj zaradi vojaške služ-

bene dobe. Vlada je za dveletno službo, nekatere skupine za 18 mesečno, druge pa za eno leto. Vlada namerava menda v tej stvari izzvati vprašanje zaupanja.

Ljubljanski dogodki.

Ij Nova sv. maša. Danes ob 8. uri je opravil v lepo okrašeni frančiškanski ka-pelici novo sv. mašo P. Otmar Smole. Novo-mašniku prav iz srca želimo skorajšnjega ozdravljenja in obilo blagoslova božjega!

Ij Poroka. 5. t. m. se poroči na Bledu predsednik Zadrugne gospodarske banke dr. Josip Mohorič z gđ. Marijano Pogačar iz Olševka. Bog daj srečo!

Ij Ljubljanski dnevnik »Jugoslavija« je prešel v last »Jugoslovanskega novin-skega delniškega društva«, ki izdaja za-grebško »Slobodno Tribuno« in za kate-rim stoji Avramović, Banjanin, dr. Rybař, dr. Gregorin i. dr. Zvezno tiskarno in hišo na Marijinem trgu je pa kupila Jadranska banka.

Naša društva.

d Redna mesečna seja zveze uradni-ških udov se vrši v sredo 5. t. m. ob 3. uri popoldne v navadnih prostorih. Vse od-bornice se naprošajo, da se zanesljivo ude-leže seje.

d Slov. kršč.-soc. zveza ima jutri, 5. t. m., ob osmih zvečer v Jugosl. tiskarni, I. nadstr., važno sejo, h kateri so vsi gg. odborniki, namestniki in zastopniki odse-kov uljudno vabljeni. — Predsednik.

d Vič. Prireditve 2. julija je dobro uspela. Štirje odseki društva: Orel, Orlica, pevski odsek in godba so nastopili javno. Tudi udeležba občinstva ni bila preslaba, če pomislimo, da je bil ta dan tabor v Dravljah, v Ljubljani čebelarstva veselica in da je udeležba ljubljanskih društev, Orlov in Orlic, ki so večinoma odšli v Tržič, popolnoma izostala. Upoštevajoč, da so od-seki nastopili brez vsake tuje pomoči in sodelovanja, moramo priznati, da je uspeh prireditve — če že ne v gmotnem — pa vsaj v moralnem oziru res lep in velik. Ne vem, če je še kje na deželi društvo, ki bi

lahko tako lepo samostojno in brez tuje pomoči izvedlo takšno javno prireditev. Vi-čani so lahko ponosni na svoje delo ob 20 letnici društva!

IZJAVA.

Ker razne osebe, z akademsko iz-obrazbo in brez nje, med temi tudi nekate-ri pristaši SLS, raznašajo o meni različne vesti, ki nikakor ne odgovarjajo resnici, ter me na podel način blatijo ter mi krajejo čast in spravljajo ob dobro ime, se mi zdi naravnost potrebno in umešno da — ne v svojo obrambo — temveč v razjasnitev jav-nosti, osobito številnim prijateljem in to-varišem iz vrst JSZ, kakor tudi ostalih naših organizacij, v katerih sem deloval zadnja leta in v nekaterih zavzema vodilna mesta, nekaj ukrenem, da spozna javnost moje »prijatelje« ter da izve za moje gre-he. Vsled tega bom potrebno ukrenil da dobim celoten prepis disciplinarnega spisa od predpostavljene mi oblasti. Po prejemu istega skliče JSZ shod, na katerega bo vsa-kemu prost dostop in kjer bom na podlagi zapisnika ozir. prepisa discipl. spisa naštel vse svoje grehe in dal na iste tudi pojasni-la. Dan in čas shoda se bo pravočasno raz-glasil. Že sedaj vabim vse svoje osebnosti in politične nasprotnike, vse obrekovalce in kradljivce moje časti, da se sigurno udele-že shoda in me zopet česa obdolžijo. Upam, da se bodo vabilu vsi odzvali, če še sploh imajo kaj poštenja v sebi. Vabljeni pa so tudi vsi tisti visoki in nizki gospodje, ki se toliko zanimajo za mojo osebo, ter z vso vnmemo z vilami in grabljami pometajo pred mojim pragom, če ravno bi bilo bolj po-trebno, da bi svoj prag očedili, da pridejo na shod. Vsem pa v opomin: Lahko je bliž-njemu škodovati in oropati ga časti, a kri-vico popraviti je težje. Pa brez zamere.

Maribor, 1. julija 1922.

Anton Krepek.

»Novi čas« v vsako hišo!

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Odgovorni urednik Jožef Rutar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik?

Novi čas?

Tovariši!

Pomniti!

List krščanskega delovnega ljudstva

NOVI ČAS

je odvilen se od Vaše pomoči in Vašega sodelovanja! »NOVI ČAS« je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in Vaš list!

Delujte neumorno, da se razširi in da se po njem razširijo ideje krščanskega socializma v vsako koč!

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika?

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavica: Din 30,000.000.—. Rezerva: Din 15,000.000.—.

Podružnice:

Celje, Cvetar, Dubrovnik, Erceg Novi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street New York City

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Allanov glas je Woolfa opogumil, videl je spel luč, toda ko led en curek mi je namah spolzelo po hrbtu, ko ga je Allan nazval samo »Woolf in ne »Mr. Woolf«. Ta zaupljivost je bila nekoč ena njegovih najskrivnejših želj, zdaj se mu pa ni zdela dobro znamenje.

Stokajoč se je sunkoma spustil na stol, odgrinjal novo cigaro, da je sklepnil z zobmi, ter si jo prižgal.

»Kaj pravite o Rasmussenu, gospod Allan?« je začel boreč se za sapo, vihtel užigalico v zraku, da je ugasnila, ter jo vrgel na tla. »Tako izredno nadar-jen človek! Skoda ga je! Lahko nam bi bil krasno stvar-namešal pri Bogu! Kakor sem že brzojavil, jaz jamčim za Rasmussen!«

Premolknil je, kajli zadel ga je Allanov pogled. Ta pogled je bil mrzel, nič drugega. Bil je tako brez vsakega človeškega sočulja, brez vsakega človeškega zanimanja, da je bil žaljiv in S. Woolfu v hipu za-mašil usta.

»Rasmussen je poglavje zase,« je odgovoril Allan s poslovnim glasom ter dvignil kopo brzojavk z mize. »Ne bova delala ovinkov in takoj govorila o Vas, Woolf!«

Okoli Woolfovih ušes je žvižgal leden piš.

Nagnil se je, prsnil ter pokimal kakor človek, ki poslušajo grajo ter priznava svojo sramoto. Potem je segel globoko po sapo ter dejal z resnim, žarečim po-gledom: »Brzojavil sem Vam že, gospod Allan, da ta čas nisem imel srečne roke. Bombaž sem prodal teden dni prej, ker sem se pustil po svojem liver-poolskem agentu, tem lepču, ugnali v kozji rog. Cin

prepozno. Obžalujem izgube, a vse se da popraviti. Nobena zabava ni priznati, da ima človek godno v glavi, verujte mi!« je zaključil, se stokaje zravnal na stolu ter se rahlo smejal. Toda smeh, ki bi naj obto-ževal samega sebe ter prosil priznanašanja, se mu ni prav posrečil.

Allan je nestrpno zganil z glavo. V njem je vrela razjarijenost in ogorčenje. Morda ni še nikoli nobenega človeka bolj sovražil kakor tega kosmatega, tuje-plemenskega asmalika v tem hipu. Zdaj, po enem letu — klaverno izgubljenem letu — ko je s skrajnim na-porom spel vse spravil na soliden tir, je moral ta zlo-činski borzizanski mešetar iznova vse prekucniti! Ni imel nobenega vzroka, da bi ga rahlo prijel, zato je moža brezobzirno in naglo podrl na tla. »Zato ne gre,« je odvrnil mirno kakor prej in le nozdri so mu zaplale. »Sindikat si niti minuto ne bo pomišljal, da Vas krije, ako imate izgubo v službi družbe. Toda —« in Allan je spustil mizo, na kateri je slonel, se zravnal ter uprl v Woolfa svoje oči, ki jih ni bilo drugega kakor pun-čica in brzdana želja po moritvi — »Vaša lanska bi-lanca je bila humbug, moj gospod! Humbug! Speku-lirali ste na lasten račun ter sedem milijonov dol-larjev poneverili!«

S. Woolf je padel kakor hlod. Posivel kot zemlja. Njegove poteze so bile kot lice mrlveca. Zagrabil se je za srce ter loveč sapo omahnil nazaj. Njegove usne so brezsvetno in ohlapno zijale in njegove krvavo pod-plule oči izstopile iz duplin.

Allan je menjaval barvo; blede in rdele je od na-pora, da se premaga. Nato je dostavil z istim mirom in hladnostjo: »Saj lahko sam pogledate! In vrgel je Woolfu kopo brzojavk nemarno pod noge, da so rfo-tale po tleh.

S. Woolf. je loveč sapo še vedno ležal na stolu. Tla so mu ginile izpod nog, noge so mu postajale oblaki, rožljajoče sopenje se mu je zdelo v lastnih ušesih kakor bučanje slapa. Bil je tako presenečen, lako omočen po tem padcu kakor iz stolpa, da ni niti malo občutil razžaljenja, ko mu je nemarno vrgel brzojavke pod noge. Sive trepalnice so se povesnile čez oči kakor pokrovi. Ničesar ni videl. Videl je noč, vrtečo se noč, mislil, da bo umrl, želel si smrti... in potem se je spet prebudil in začel razumevali, da ni več laži, ki bi ga rešila na kapno.

»Allan —?« je zajecjal.

Allan je molčal.

S. Woolf se je spel potopil v vrlinec, zahropel spet ter slednjič odprl oči, vdrlle oči, vtronele kakor pri ribah, ki dolgo leže. Nato se je hropeč zravnal na stolu. »Vaš položaj je bil obupen, Allan,« je jecjal in prsa so se mu zaradi pomanjkanja zraka sunkoma dvigala, »hotel sem denarja — denarja za vsako ceno —!«

Allan je razljučeno planil pokoncu. Pravico do laži ima vsak obupanec. Toda on sam ni imel nobe-nega sočulja s tem možem, ni ničesar občutil zanj, ni česar, ničesar drugega ko resno sovraštvo. Hotel je z njim na kraiko obračunati in potem proč z njim! Ushnice so mu od razburjenosti bledele kot sneg, ko je dejal: »Pri Budimpeštanski banki ste založili pol drugi milijon na ime Wolfsohn, v Petersburgu en mili-jon in mimogrede v Londonu in belgijskih bankah dva do tri milijone. Sklepali ste kupčije na svoj račun ter si slednjič zlomili tilnik. Dam Vam časa do jutri zvečer do šestih. Niti minuto prej niti minuto pozneje Vas ne dam prijeli.«

»Dalje!«